

in the «Literary and Scientific Bulletin»... If the praiseworthy editorial board agreed to publish it, I would like to warn you from above not to place it in the section «First Samples» [3, p. 360].

Thus, Osy Makovey's editorial, literary criticism, and literary research activities played a significant role in the development of the all-Ukrainian publishing and literary process of the late nineteenth and early twentieth centuries, in particular in his own life and in the socio-political and literary activities of Pokuttya writers. O. Makovey's correspondence with writers-contemporaries, and especially his numerous journalistic literary-critical and historical-literary works, have a lot of valuable material that helps current researchers to better understand the phenomena of socio-political, literary and general cultural nature.

LITERATURE

1. Medynska-Kovalchuk M. Memories of Makovei: [O. Makovey, Ukrainian realist writer, active public figure]. *Ukrainian word*. 2002. 29 August. 4 September. C.13.

2. Pohrebennyk F. Osy Makovei (critical and biographical essay). K., 1960. 134 c.

3. Cheremshyna Marko. Novels. Dedications to Vasyl Stefanyk. Early works. Translations. Literary and critical speeches. Memoirs. Autobiography. Letters. Kyiv: Nauk. dumka, 1987. 448 c.

РАДІОП'ЄСА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Бабійчук Т. В.

*кандидат педагогічних наук, викладач-методист
Бердичівського педагогічного фахового коледжу*

П'єса «Бесараб, Бесарабський ринок і дух Довженка» [1] Володимира Даниленка написана 2005-го року. Озвучена на Радіо Свобода театром сатири «Політичний вертеп». Твір особливо актуальний сьогодні, у час кровопролитної війни зі споконвічним ворогом-сатаністом: питання формування в Україні стійкої мовної особистості, безперечно, є питанням життя і смерті Української держави. Ігнорування такого питання, зрештою, стало однією з причин повномасштабного вторгнення ружкава міра в Україну. На наше глибоке переконання, формування україномовної стійкої особистості найефективніше проходить через знайомство з емоційно сильним, цікавим і доступним для конкретної навчальної аудиторії художнім твором (бажано невеликого обсягу). Студентів необхідно заохочувати до різних видів робіт з неодмінним наступним озвученням останніх.

Юнаки і дівчата 1. повинні відчувати, наскільки універсальною є українська мова, самодостатньою, милозвучною і абсолютно доступною для оволодіння нею; 2. усвідомити ганебність зради мови заради сумнівного комфорту, фальшивого авторитету, досягнення амбітних егоїстичних цілей тощо; 3. зрозуміти, що стійка мовна особистість – це людина сильна духом, яку поважають всюди і яка може витримати будь-які випробування на вірність мові; 4. знати, що формування мовної стійкості – процес довгий і тяжкий, але посильний і захопливий, що на

цьому шляху людину чекають нові знайомства з однодумцями, нові перспективи і нові плани.

На заняття української мови твір «Бесараб, Бесарабський ринок і дух Довженка», на наш погляд, має прийти обов'язково. Через месенж / телеграм надсилаємо студентам радіоп'єсу з метою ознайомлення з нею (випереджувальне завдання). Заохочуємо послухати твір разом з родиною, поділитися враженнями від почутого. Молодим людям варто вчитися слухати і чути інших, слід самому говорити зв'язно, аргументовано, грамотно, послуговуючись багатим словником, різними синтаксичними конструкціями.

Питання, що їх ставлять самі студенти після прослуховування радіоп'єси і самі відповідають (орієнтовно): 1. Чому в Україні вільно почуваються ЗМІ, які ведуть рузким язиком шовіністичну пропаганду? Де і що робить СБУ? 2. Чи можна твердити, що кіно поза політикою, як, зрештою, культура в цілому? А що ще не може бути поза політикою? 3. Чи справді в Україні примушували шахтарів Донецька вчити українську мову? Добре це чи погано? Який результат такого поводження з державною мовою на Донеччині бачимо сьогодні? 4. Чому Україна не може бути без української мови? історії України? української культури? українського кіно? української літератури?

Прийом мозкового штурму: Ким є насправді кореспондент Бесараб?

Орієнтовні відповіді: 1. Це нахаба і цинік: він ненавидить Довженка, бо останній творив українське кіно і переконав багатьох українців, що таке кіно може бути одним із кращих у світі. 2. Це безкультурна аморальна особа, яка принижує людей, зокрема старших за віком і шанованих у суспільстві вже навіть своїми панібратськими жаргонними зворотами. Цей кореспондент модної газети так звертається до Довженка: «Ви зробили бальшую глупасть. Ви мене не даганяте. Я люблю піколи, но не до такой же степени. Я не думал, што класік укрАїнскава кіно і літератури окажеца таким наївним человеком. Ну ви, Александр Петрович, блін марской, і дайте». 3. Прізвище цього типа – українське. Отож, певно, перед нами перевертень, який ретельно відробляє юдині срібляники. 4. Це ворог, який, маючи велику читацьку аудиторію, насаджує свої отруйні думки українцям щодо меншовартости останніх.

Метод «Прес»: Олександр Довженко – стійка мовна особистість? (за текстом п'єси). Орієнтовна відповідь: Я вважаю, що Олександр Довженко – стійка мовна особистість, адже герой завжди послуговується літературною українською мовою і свідомо не переходить на чужу. Так, наприклад, Довженко з кореспондентом рузкомовної газети розмовляє своєю рідною мовою, хоча й володіє рузким язиком. Довженко добре знає українську мову, тому не тільки обґрунтовує свої відповіді на примітивні, а насправді хижі питання журналіста-українофоба. Довженко, чоловік розумний, сам ставить логічні питання, які, врешті, сповна оголюють справжнє нутро як шовініста Бесараба, так і його замовників – чужинців, які сьогодні перетворюють Україну навіть не в сировинний придаток московії, а в одну із її (московії) слухняних провінцій. Отже, Олександр Довженко може стати гарним прикладом і для тих, хто розмовляє і думає по-українськи, і для тих, хто має сумнів у самодостатності нашої мови чи спроможности її вивчити.

Прийом «Спонтанні думки вслух»: 1.Україні в есеєр було відведено роль сировинного придатку. Ні про який розвиток національної культури не йшлося. Активно насаджувалася думка, що Україні вистачить і рузкої культури. І що українці не потребують української мови. І взагалі, нащо Україні Україна? Останнє мене настільки вражає, що я не знаходжу переконливої відповіді від найпереконаніших українофобів. 2. Кореспондент однієї з багатотиражних рузкомовних газет України «Сьогодні» Денис Бесараб ненавидить усе українське. Його дратує, що ще є слова Україна, українське кіно, українська культура, українська мова. Як можна жити і працювати в країні, яку ненавидиш навіть уві сні?

Оскільки познайомитися з п'єсою «Бесараб, Бесарабський ринок і дух Довженка» Володимира Даниленка сьогодні є проблематично, то подаємо **текст твору** (діалог кореспондента Бесараба з духом Олександра Довженка).

Бесараб: Вот ви билі асनावаложніком укрАїнскава кіно. Не чувствуете лі ви угризенія совесті, што зделалі бальшую глупасть: вбілі многім в голуаву, што ім нужно свайо кіно.Зачем Україне свайо кіно?

Довженко: А як же без свого кіно? Хіба ми папуаси якісь чи що?

Бесараб: Україна праізводіт самальоти, малочніе і хлебо-булачніе ізделія. Зачем ей свайо кіно?

Довженко: Ви ж споживаете наше молоко і хліб? А є люди, які люблять споживати своє кіно.

Бесараб: Ви вьо-такі меня не даганяете. А тема-то очень прастая. Расія праізводіт кіно. І очень многа. І нам єво хватаєт. Зачем нам тагда свайо кіно?

Довженко: Але навіщо тоді своє кіно Латвії, якщо латишів менше, ніж киян?

Бесараб: Ну, ми же с вамі не латиші. Ми с вамі умніе люди. Зачем нам свайо кіно?

Довженко: У нас же своя культура. А кіно – частина культури. То чого ж його не розвивати?

Бесараб: Но зачем нам свая культура? Разве нам недостаточно таво, што у нас харашо палучаєца: те же хлебо-булачніе ізделія ілі піва.

Довженко: Ну, знаєте...

Бесараб: Ну, харашо, харашо... Допустім.. Иногда ми можем што-нібудь снять для Каннскава фестіваля, напімер. Но еті фільми лутше делать на рузкам язике. Для рузкава зрітеля. Ведь рузкій ринок значітельна больше укрАїнскава.

Довженко: Але нащо тоді Росія знімає російське кіно, коли китайський ринок ще більший від російського? У Росії сто шістдесят мільйонів, а в Китаї – один мільярд триста мільйонів.

Бесараб: Нет, ну ви і дайте. Я люблю пріколи, но не до такой же степени. Как ета Расія бес сваєво кіно? Не патріотічно палучаєца. А што же ми будем сматреть?

Довженко: Мій фільм «Земля».

Бесараб: Кстаті, неплохая ідея. Єслі в Україні і што-то снімать, то лутше, штоб національний кінематограф бил немой.

Довженко: А як же наша гарна співуча мова, яка подобається німцям і навіть китайцям?

Бесараб: Кто би мох падумать, што класік укрАїнскава кіно і літератури окажеца такім наївним челавеком. Ну ви, Александр Петровіч, блін марскої, і дайоте. Заче́м Україне свій язык, кагда у нас дефіці́т бю́джета. І вєчна абі́жени еті́м языком шахтџори. Ви же войдіте в і́х палаженіє. І́х пастаянно заставляю́т і́зучать укрАїнскій язык. А ані с атчаянія стучат каскамі. Ви слішалі – от Данєцка да Кієвскава Бєсарабскава рінка слішна.

Довженко: А як же ж Україна?

Бєсараб: А заче́м Україне Україна?

ЛІТЕРАТУРА

І.Даниленко В. У шахту Засядька скотилося сонце [Аудіозапис]; чит. І. Семененко. Київ: Укрмедіа, 2015. 1 год.23 хв. (Сучасна українська драматургія).

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕДІАРЕСУРСІВ

Боровик Л. А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії,
доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Найбільшу роль у формуванні й поширенні громадської думки відіграють медіа. Медіа не тільки інформують, повідомляють новини, але й пропагують певні ідеї, погляди, вчення, політичні програми і беруть участь у соціальному управлінні.

Таким чином, медіа підштовхують людину до певних вчинків, дій шляхом формування громадської думки, вироблення певних соціальних установок, формування переконань [1, с.65].

Медіа є інструментом, за допомогою якого відбувається безпосереднє формування громадської думки, та важелем участі в соціальному управлінні. Медіа володіють маніпулятивно-управлінським потенціалом, медіануючі установки, моделі поведінки та сприйняття дійсності [2, с. 384].

В сучасному світі медіа рахують «великим арбітром», «четвертою гілкою влади». Засоби масової інформації та політична система постійно взаємодіють між собою і функціонують як підсистеми єдиної соціальної системи, а тому і залежні одна від одної [1, с.65]. В умовах інформаційного суспільства медіа служать основним засобом, за допомогою якого політична система отримує вимоги і підтримку.